

האלשיך הקדוש

רבי משה בן ר' חיים, הנקרא בפי כל "האלשיך הקדוש", הנו מהשלשה שזכו שנתקדשו בתוך עם ישראל ונקראים בתואר "הקדוש", והם האלשיך הקדוש, השל"ה הקדוש, והאור החיים הקדוש.

רבינו נולד בשנת רס"ח באנדירנופול אשר בטורקיה, בנעוריו למד אצל הבית יוסף בן עירו, לאחריו עבר ללמוד לשאלוניקי אצל רבי יוסף טאיטוציק, גדול דורו הן בנגלה והן בנסתר. בהיותו צעיר לימים עלה לארץ ישראל, והתיישב בעיר צפת, מקום שבתם של גדולי ישראל. בהגיעו בשנת רצ"ו הסמיכו רבו מרן הבית יוסף בסמיכת חכמים, ושימש דיין בבית דינו.

תלמידים רבים העמיד רבינו, כשרבי חיים ויטאל נמנה ביניהם ונסמך על ידו בשנת ש"ן, בזמן שהותם יחד בדמשק. רבי חיים ויטל זצ"ל החשיב את רבו לגדול הדור בנגלה כרבינא בשעתו, והעיד עליו שנשמת רבינא נתגלגלה בו. אף כי לא היה מתלמידי האריז"ל, היה נחשב בין המקובלים. אולם השתוקק ללמוד קבלה מפי האריז"ל, אך האריז"ל מנע מכך באומרו שלא בא לעולם זה אלא "בבחינת דרוש", בכל זאת לא מנע עצמו מללמוד חכמת הקבלה. החל משנת שמ"ג התחילו הסימנים הראשונים של ירידת צפת. בשנה זו היתה בצורת גדולה, שגרמה לעזיבת כאלף משפחות שמצאו מקלט בירושלים, אחדים עברו לחברון ואחרים חזרו לחו"ל.

בעקבות הבצורת, כשכל הסביבה עטופת רעב, החלה ביזת ערבי צפת והסביבה, עד שפקידי קושטא, אשר ממונים היו על צפת, מצאו לנכון להקיפה עם חומה בצורה, כדי שיוכלו גם יהודי הסביבה למצוא מקלט בפני התקפות ערביות שהחלו אז. נוסף לזה פרצה בשנת שמ"ז מגיפה, ומפני חרב היונה ואימת המגיפה אשר לא שקטו בהם "מדבר באופל יהלוך", ואכן בשנת שמ"ז עזב רבינו את צפת מפחד המגיפה שהשתוללה אז והרבתה להפיל חללים, וגלה לדמשק.